



BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET



Sprogprøven i børnehaveklassen

Informationsmateriale om sprogprøven i
børnehaveklassen

Sprogprøven i børnehaveklassen
Informationsmateriale om sprogprøven i
børnehaveklassen

Opdateret august 2019

Generelt om sprogprøven

Fra skoleåret 2019/20 indføres sprogprøven i børnehaveklassen på grundskoler og afdelinger af grundskoler, hvor mere end 30 pct. af eleverne bor i et boligområde, der har været på Transport- og Boligministeriets liste over udsatte boligområder mindst én gang inden for de seneste 3 år. Reglerne gælder også for frie skoler. Alle elever i børnehaveklassen på de pågældende skoler er omfattet af sprogprøvekravet¹.

Børne- og Undervisningsministeriet udarbejder en vejledende liste over, hvilke grundskoler eller afdelinger af grundskoler, der skal afholde sprogprøver. Listen vil blive opdateret årligt og bygger på Transport- og Boligministeriets data over udsatte boligområder sammenholdt med data fra Danmarks Statistiks elevregister.

Det er kommunalbestyrelsens og de frie grundskolers bestyrelses ansvar at påse, hvorvidt henholdsvis kommunens folkeskoler og den pågældende frie skole er

omfattet af kravet om obligatoriske sprogprøver.

Børne- Undervisningsministeriets vejledende skoleliste kan tilgås på www.uvm.dk/sprogproever. Her kan du også finde Transport- og Boligministeriets lister over udsatte boligområder for de seneste tre år.

Dette informationsmateriale indeholder en beskrivelse af regler, rammer og indhold for sprogprøven målrettet elever i børnehaveklassen.

1. Kravet om sprogprøver gælder også tosprogede elever i 1.-9. klasse på de omfattede skoler, som skal stoppe med at modtage undervisning i dansk som andetsprog - supplerende.

Sprogprøven i børnehaveklassen

Sprogprøven i børnehaveklassen skal af-dække, hvorvidt elevernes sproglige niveau er tilstrækkeligt til at påbegynde undervisningen i 1. klasse. Sprogprøven er mundtlig og tilrettelægges som gruppeprøve med efterfølgende målrettet sprogstimuleringsforløb for de elever, som ikke vurderes sprogpåparate ved et sprogprøveforsøg.

Hver elev får i alt fire sprogprøveforsøg til at blive vurderet sprogpåparat. De første tre prøveforsøg er obligatoriske, mens det sidste er frivilligt. Såfremt en elev bliver vurderet sprogpåparat ved et prøveforsøg, er elevens sprogkunderskaber tilstrækkelige, og eleven skal ikke til flere prøveforsøg. De obligatoriske prøveforsøg skal afvikles tre gange i løbet af skoleåret – i begyndelsen af skoleåret, i februar måned og inden skoleårets afslutning. Hvert sprogprøveforsøg består af fire dele, som har karakter af sproglege. Hver af de fire sproglege varer op til 45 minutter. Et sprogprøveforsøg bestående af de fire dele skal afholdes inden for en samlet periode på maksimalt femten skoledage. Dermed placerer de obligatoriske sprogprøveforsøg sig på følgende vis:

- Op til femten skoledage i begyndelsen af skoleåret
- Op til femten skoledage i februar
- Op til femten skoledage i slutningen af skoleåret

Elever, som ikke vurderes sprogpåparate ved det tredje sprogprøveforsøg, skal tilbydes at gennemføre det fjerde frivillige sprogprøveforsøg inden undervisningens påbegyndelse i 1. klasse.

Vurderes eleven ikke sprogpåparat ved det tredje obligatoriske eller fjerde frivillige sprogprøveforsøg, skal eleven som udgangspunkt igen undervises i børnehaveklassen i det efterfølgende skoleår. En elev kan dog kun gå børnehaveklassen om én gang som følge af ikke at være vurderet sprogpåparat.

Se også nedenfor om sommerskole.

Sprogprøvens indhold

Sprogprøven har fokus på seks sproglige områder: Lydlig opmærksomhed (fx rim), ordforråd, grammatiske færdigheder (fx ordbøjning, sætningsdannelse), fortælling og oplæsning, samtale og dialog samt tidlig skrivning og læsning.

Sprogprøven afvikles ved, at børnehaveklasselederen og/eller en anden af skolens leder udpeget pædagogisk medarbejder gennemfører sproglege med eleverne, som gør det muligt at vurdere elevernes sprog inden for de seks sproglige områder.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet stiller centralt fastsatte sprogprøveram-mer med tilhørende vurderingsskemaer til rådighed. Skolerne skal gennemføre de obligatoriske sprogprøver i overensstem-melse med dette materiale. Bedømmeren/bedømmerne skal foretage en individuel vurdering af elevens sprogkunderskaber ud fra de centralt fastsatte sprogprøveram-mer. Nedenfor ses et eksempel på målsæt-ning og vurderingskriterier for en delprø-ve:

Målsætning:

Eleven skal kunne identificere ord der rimer, og selvstændigt producere ord der rimer (fx mand og spand).

Vurderingskriterier:

- A: Eleven identificerer sikkert og selvstændigt de præsenterede rim og giver sikkert og selvstændigt eksempler på rim.
- B: Eleven identificerer de præsenterede rim men giver ikke sikkert og selvstændigt eksempler på rim.
- C: Eleven identificerer ikke rim og giver heller ikke selv eksempler på rim.

Sprogprøven (bestående af de fire delprø- ver) resulterer i en vejledende score, der kan anvendes til at bedømme, om eleven er sprogparat eller ej. På den baggrund skal bedømmeren eller bedømmerne lave en samlet bedømmelse af den enkel- te elevs præstation og herved afgøre, om barnet er sprogparat eller ej.

Forældrene skal orienteres om resultatet af elevens sprogprøveforsøg. Orienteringen skal ske skriftligt. Forældre til en elev, som ikke vurderes sprogparat, skal endvide- re have tilbud om et personligt møde med bedømmeren eller bedømmerne. Her vil sprogprøvens resultat blive suppleret med information om, hvordan forældrene bedst understøtter deres barns sprogudvikling.

Målrettet sprogstimulering

Skolerne er forpligtet til at gennemføre et målrettet sprogstimuleringsforløb med de elever, som ikke bliver vurderet sprogpårat ved et sprogprøveforsøg. Sprogstimuleringen vil skulle tilrettelægges lokalt, så der både er intensive forløb i og uden for klasseværelset. Det er ikke hensigten, at der skal ske en udvidelse i timeantallet for eleverne, som omfattes.

Sprogstimuleringen gennemføres med eleven mellem sprogpåratforsøgene. Det er op til den enkelte skole, hvordan den tilrettelægger sprogstimuleringen, så det sikres, at flest mulige elever bliver sprogpårate til 1. klasse.

Styrelsen stiller sprogstimuleringsmaterialer til rådighed i form af aktiviteter og øvelser mv., som kan understøtte de områder, eleven konkret har behov for at styrke. Der stilles desuden materiale til fælles dialogtræning i klassen til rådighed.

Når en elev bliver vurderet sprogpårat ved sprogpåratprøven, er skolen ikke længere forpligtet til at gennemføre den individuelle sprogstimulering, som programmet med sprogpåratprøven foreskriver.

Forældreinvolvering

Skolelederen skal sikre, at forældrene i starten af skoleåret inddrages og orienteres om deres rolle og betydning for barnets sproglige udvikling. Forældrene skal endvidere orienteres om sprogrøvens form, indhold og formål. Styrelsen stiller en folder, oversat til relevante sprog, til rådighed for skolerne målrettet forældre, ligesom det anbefales, at skolerne afholder en forældrecafé for alle forældre, hvor de orienteres om sprogrøven i børnehaveklassen.

På baggrund af resultaterne af sprogrøven skal forældrene til de elever, som har sproglige udfordringer, vejledes om, hvordan de bedst understøtter deres barns sprogudvikling. Børnehaveklasselederen kan ved samtaler med forældrene udlevere forslag til konkrete aktiviteter, fx læringsspil og sproglege, som understøtter de områder, som eleven har særligt behov for at styrke. Styrelsen stiller sådanne materialer til rådighed.

Sommerskole

Kommuner og de frie grundskoler skal oprette og tilbyde sommerskole for de elever, der ikke bliver vurderet sprogpåret ved den tredje sprogpåret. Deltagelse i sommerskolen er et frivilligt tilbud.

Indholdet på sommerskoleopholdet kan bestå af de samme sproglige og dialogiske aktiviteter (sproglege, dialogøvelser og sprogstimulering), som er gennemført i løbet af skoleåret. Derudover kan indholdet i sommerskoleopholdet være fælles aktiviteter, herunder aktiviteter som forældrene har mulighed for at deltage i. Det kan fx være idrætsaktiviteter, madlavning, museumsbesøg og lignende – eventuelt i samarbejde med lokale foreninger.

Kommunerne og de frie grundskoler er ansvarlige for at organisere sommerskolen målrettet deres elever, så det giver bedst mening i den lokale kontekst. Det er en lokal beslutning, hvordan den frivillige undervisning skal organiseres, herunder om der skal samles elever fra flere skoler.

Eleverne skal efter sommerskole tilbydes at gennemføre det fjerde sprogpåret for at kunne blive vurderet sprogpåret til 1. klasse. Sprogprøven skal afholdes inden undervisningens påbegyndelse i 1. klasse og gennemføres af skolens pædagogiske personale.